

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Základní škola národního umělce Petra Bezruče Frýdek-Místek,
tř. T. G. Masaryka 454**

tř. T. G. Masaryka 454, 738 01 Frýdek-Místek

Identifikátor školy: 600 134 512

Zřizovatel: Město Frýdek-Místek, Těšínská 1147, 738 01 Frýdek-Místek

Školský úřad Frýdek-Místek, Komenského 447, 738 02 Frýdek-Místek

Termín konání komplexní inspekce: 10. - 15. květen 2000

Čj.	142 147/00-11114
Signatura	kn2ct102

Základní škola národního umělce Petra Bezruče Frýdek-Místek, tř. T. G. Masaryka 454, 738 01 Frýdek-Místek, byla opětne zařazena do sítě škol Rozhodnutím Školského úřadu Frýdek-Místek, Komenského 447, 738 02 Frýdek-Místek, čj. škol. 300/99-Rud ze dne 27. 9. 1999, se zpětnou účinností od 1. září 1999.

Inspekční činnost byla zaměřena na hodnocení kvality vzdělávání v povinných předmětech realizovaného vzdělávacího programu ve vztahu k hodnocení kvality řízení školy. Hodnocení kvality vzdělávání i řízení vychází z hospitační činnosti v jednotlivých předmětech, z vyhodnocení podkladové dokumentace a z rozhovoru s ředitelem školy.

Kvalita vzdělávání v navštívených předmětech byla hodnocena z hlediska plánování, přípravy a podmínek výuky. organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Osm tříd 1. - 3. r. je zapojeno do experimentálního vzdělávacího projektu Začít spolu, 4. - 8. ročník plní vzdělávací program Obecná škola, a žáci 9. r. podle rozvolněných osnov Základní školy (program je ukončován). Časová dotace sledovaného předmětu odpovídá schváleným učebním plánům, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám příslušného vzdělávacího programu. Všichni vyučující mají zpracovány tematické plány učiva, které jsou konzultovány v rámci metodického sdružení ročníku a předmětové komise českého jazyka. Plnění plánů je průběžně kontrolováno vyučujícími i vedením školy. Zápisy o probíraném učivu v třídních knihách odpovídají tematickým plánům a záznamům v žákovských sešitech. V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno žádné závažnější opoždění v probíraném učivu.

Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna, učitelky většinou postupují se svými žáky do vyšších ročníků. Dvanáct vyučujících se soustavně vzdělává vzhledem k experimentálnímu vzdělávacímu programu, ostatní vyučující využívají nabídky metodických akcí Služby škole ve Frýdku-Místku. Další vzdělávání učitelů vedení školy umožňuje, podporuje a eviduje. Na 1. stupni je 15 integrovaných žáků (10 chlapců a 5 dívek), šest vyučujících absolvovalo kurz pro nápravu specifických poruch učení, ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou ve Frýdku-Místku byl zpracován projekt pro integrované žáky Učím se rád. Na 2. stupni je 7 integrovaných žáků (6 chlapců a 1 dívka), o nápravu specifických poruch pečují tři učitelky. Pro integrované žáky jsou zpracovány plány výuky, případné problémy jsou řešeny ve spolupráci s výchovnou poradkyní a poradnou. Těmto žákům je věnována maximální pozornost (např. s imobilní žákyní v V.B pracuje 9 hodin týdně asistentka).

Žákům jsou nabízeny různé aktivity, které je uspokojují tím, že se zapojují do různých soutěží a zájmových kroužků. (Např. na 1. stupni pracuje kroužek dramaticko-výtvarný a recitační, na 2. stupni pracují dva kroužky českého jazyka a dva kroužky cvičení z českého jazyka). Olympiády v českém jazyce se účastnilo 41 žáků - jedna žákyně postoupila do okresního kola, školního kola v recitaci se zúčastnilo 35 žáků, v obvodním kole získali 1. a 3. místo. Účastnili se také literární soutěže Mé putování po říši fantazie, Náš svět atd.

Hospitovaným hodinám vyučují učitelky se zaujetím, s odbornou a pedagogickou způsobilostí, ve většině případů mohou zúročit své bohaté pedagogické zkušenosti. Na 1. stupni pracují

metodická sdružení jednotlivých ročníků, která se scházejí jednou měsíčně, někdy i častěji podle potřeby. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou vhodně a účelně vybaveny, učební prostředí je podnětné a estetické (zejména ve třídách na 1. stupni). Vyučující uskutečňují pro doplnění probíraného učiva různé výstavky, průběžně jsou vystavovány i zdařilé žákovské práce. Na 2. stupni pracuje předmětová komise, kterou tvoří předsedkyně a čtyři členky. Schůzky předmětové komise se konají obvykle 5x ročně. O jednáních metodického sdružení a předmětové komise jsou vedeny zápisy. Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících, jejich úsilí o postizení komplexnějších vědomostí a dovedností žáků a jejich zájem o zlepšení vlastní práce se promítá do přípravy a realizace projektů (např. Klasické Řecko v dějepise a literární výchově, Z regionu Petra Bezruče, Pohádky, Poezie atd.), které spojují vždy několik vyučovacích předmětů (např. Č, D, Ov, Hv, Vv). Tradiční je spolupráce s městskou knihovnou (besedy, soutěže, knihovnické lekce). Zvolené tempo výuky a zařazování relaxačních chviliek odpovídá psychohygienickým zásadám. Učební pomůcky pro 1. - 3. r. jsou hodnoceny jako výborné, pro 4. - 5. r. jako velmi dobré, pro 6. - 9. r. jako velmi dobré. Pro výuku českému jazyku nejsou zřízeny odborné učebny. Žákům 1. stupně slouží žákovská knihovna s čítárnou.

Výběr učiva a jeho strukturování je prováděno s ohledem na větší tematický celek, na využitelnost širších dovedností žáků a na nenásilné výchovné využití. Výběr, sled a množství předkládaných informací je přizpůsoben věkovým zvláštěnostem žáků a složení třídy. Pořádají se třídní soustředění žáků 7. a 9. tříd pro jejich přípravu k přijímacím zkouškám na střední školy. V pestrém sledu se střídají rozmanité efektivní vyučovací metody, je využíváno pozitivního posilování, je vytvářeno příznivé edukativní klima, promyšleným způsobem jsou vytvářeny velmi dobré podmínky pro skupinové vyučování. Učivo je podáváno v souladu se současným stavem teorie a praxe v dané oblasti. Prezentace práce skupin je prováděna velmi kultivovaně za aktivní spolupráce všech žáků, ti jsou vedeni k objektivnímu hodnocení výkonu ostatních a k analýze chyb. Je zřetelná dělba práce mezi skupinou žáků a žákem. Pokyny pro žáky jsou srozumitelné a orientované na cíle, je užívána poměrně široká škála otázek a myšlenky obsažené v žákovských odpovědích jsou často rozvíjeny. Zejména v hodinách literární výchovy a slohu mají žáci prostor pro vyjádření vlastního názoru. Pozitivně je nutno hodnotit zařazování žákovských referátů do výuky a vlastní práci s textem

literárního díla.

Komunikativní dovednosti žáků jsou soustavně rozvíjeny, verbální i neverbální komunikace učitelky je na velmi dobré úrovni. V hospitovaných hodinách převládala role učitelky jako přímého řídicího článku. V průběhu výuky je využíváno aktualizace učiva a motivačních výzev. Typy žákovských aktivit jsou především zaměřeny na pochopení vztahů a souvislostí mezi jevy. Při hodnocení žáků jsou respektovány jejich individuální dispozice a snaha o pokrok. V 1. pololetí letošního školního roku byl průměrný prospěch 4. a 5. tříd 1,98, v šestém až devátém ročníku pak 2,38. Osobnost žáka je respektována, komunikace je založena na vzájemné důvěře, žáci projevují ve většině pozitivní vztah k výuce. Projevy nežádoucího chování se nevyskytly.

Úroveň výuky českého jazyka je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky

Žáci 4. ročníku si mohou zvolit výuku anglického nebo německého jazyka. Ve 4. a 5. ročníku se vyučuje pouze angličtina, v 6. až 9. ročníku je z žáků paralelních tříd vytvořena jedna skupina německého jazyka. Oběma jazykům se vyučuje ve tříhodinové týdenní dotaci v souladu se schválenými vzdělávacími programy. Tematické plány uvádějí časové rozvržení lekcí zvolených učebnic. Někteří učitelé mají rovněž vypracováno upřesnění rozsahu učiva, které

respektuje aktuální úroveň třídy. Bezprostřední příprava hospitovaných hodin byla většinou zodpovědná, stanovené výukové cíle byly přiměřené věku žáků.

Německému jazyku učí tři pedagogicky a odborně způsobilí vyučující, žádný z nich nemá německý jazyk ve své aprobaci. Jejich aktivní znalost jazyka a metodiky jazykové výuky má dobrou úroveň. Anglickému jazyku učí osm učitelek, pouze tři mají odbornou a pedagogickou způsobilost, jedna z nich má pro anglický jazyk aprobaci. Všechny vyučující aktivně jazyk ovládají (většinou mají státní jazykovou zkoušku). U dvou nekvalifikovaných učitelek se v hospitovaných hodinách projevovaly závažné metodické nedostatky, efektivita těchto hodin byla velmi nízká. Předmětová komise se podílí na koncepčním výběru učebnic a pomůcek, informuje o poznatcích z navštívených metodických akcí, organizuje školní kolo konverzační soutěže v anglickém jazyce a jazykově poznávací zájezdy do ciziny.

Pro výuku anglického jazyka je využívána odborná pracovna, která je vybavena audiovizuální technikou, nástěnnými přehledy a obrazovými materiály. V některých hodinách je rovněž využívána počítačová učebna, kde mají žáci možnost pracovat s výukovými programy a internetem. Vybavení kabinetu literaturou, časopisy, slovníky a doplňkovými texty je dostatečné, vedení školy akceptuje požadavky předmětové komise na doplnění sbírek.

Prostorné učebny, počty žáků ve skupinách a přiměřené pracovní tempo vytvářely dobré psychohygienické podmínky. Relaxační činnosti v nižších ročnících byly zařazovány spíše výjimečně.

Organizace, metody a formy práce se u jednotlivých vyučujících značně lišily. Ve třech hodinách časté střídání činností, průběžná motivace a navozování dialogových situací umožňovaly aktivní zapojení všech žáků, v dalších třech hodinách převažovaly při procvičování učiva frontální postupy s minimální žakovskou mluvní aktivitou. Dvě hodiny byly čistě výkladové, kde se schopnost žakovské komunikace vůbec neprojevila. Většina vyučujících využívala názorné pomůcky, pracovní listy a zvukové nahrávky. Didaktické využití poslechu mělo značné rezervy a nebylo vždy efektivní.

Uplatnění motivačních metod bylo výraznější v nižších ročnících. V hodině angličtiny v 8. ročníku byly využity mezipředmětové vazby a vlastní žakovské zkušenosti při prezentaci dialogů o návštěvě Londýna. V hodině němčiny v 9. ročníku žáci se zájmem pracovali na výukovém programu z internetu.

Vyučovací hodiny byly většinou uváděny pokyny v cizím jazyce, reakce žáků byly spíše pasivní. Celkově je ve výuce kladen důraz na znalost slovní zásoby a gramatických pravidel, cílené rozvíjení komunikativních dovedností bylo možno zaznamenat pouze ve dvou z osmi hospitovaných hodin.

Systém dlouhodobého plánování plnění učebních osnov není koncepční, chybí vymezení základního a rozšiřujícího učiva. Bezprostřední příprava na hospitované hodiny byla většinou zodpovědná. Oblast plánování je hodnocena jako dobrá.

Personální situace je dlouhodobě nestabilní, úroveň metodických znalostí a schopností jednotlivých učitelů je značně rozdílná. Současné personální podmínky pro výuku cizích jazyků jsou hodnoceny jako ještě vyhovující. Materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace, formy a metody práce se svou pestrostí a efektivitou značně lišily, v průměru jsou hodnoceny jako dobré.

Motivace a slovní hodnocení většinou odpovídaly věkovému složení tříd a typům hospitovaných hodin, jsou hodnoceny jako dobré.

Interakce mezi učitelkami a žáky byla vstřícná, žáci měli většinou malou možnost uplatnit a rozvíjet své komunikativní dovednosti. Tato oblast je v průměru hodnocena jako dobrá. Celkově je úroveň výuky cizích jazyků hodnocena jako dobrá.

Občanská výchova

Během inspekční činnosti bylo navštíveno 5 vyučovacích jednotek ve všech ročnících na druhém stupni.

V oblasti plánování a přípravy jsou plněny základní ukazatele, časová dotace výuky občanské výuky odpovídá schválenému učebnímu plánu, což bylo zjištěno kontrolou třídních knih a rozvrhu hodin. Ve všech navštívených hodinách byly plněny učební osnovy předmětu pro první až devátý ročník vzdělávacího programu Obecná škola, v devátém ročníku je výuka realizována podle rozvolněných osnov schválených MŠMT ČR pod čj. 18 730/91-20, probírané učivo bylo v mezích přípustné tolerance vyplývající z časového rozvržení učiva uvedeného v tematických plánech.

Ve všech třídách byla sledována kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky. Vyučující byli na výuku připraveni, stanovené výukové cíle v hodinách odpovídaly jak standardu vzdělávání, tak i aktuálnímu složení tříd.

Všechny hodiny byly vedeny učiteli odborně a pedagogicky způsobilými ve smyslu platné právní normy pro výuku v základní škole, aprobační hledisko splňovala pouze jedna vyučující. Z hlediska psychohygienických podmínek lze konstatovat, že učebny, ve kterých výuka probíhala, byly esteticky upraveny. Odbornou učebnu občanské výchovy ani samostatný kabinet učitelé občanské výchovy nemají k dispozici, audiovizuální ani výpočetní technika ve sledovaných hodinách nebyla použita. Sociodemografické podmínky neovlivnily průběh výuky.

Vyučující byli schopni organizačně vést výuku, jejich pokyny byly srozumitelné a požadavky přiměřené věku žáků, během vyučovacího procesu sledovali cíl výuky. Vždy v úvodní části byl stanoven didaktický cíl hodiny.

Navštívené vyučovací jednotky byly věnovány v 6. ročníku učivu z oblasti místopisu a pamětihodností města Frýdku-Místku, v 7. třídě kultuře a jejího využití ve volném čase, v osmých třídách bylo realizováno učivo z oblasti lidských práv resp. politiky zaměstnanosti a v 9. ročníku ekonomické tématické.

Výuka byla mimo úvodního opakování spojeného s hodnocením realizována informačně receptivními a dialogickými metodami, konkrétně výkladem, rozhovorem se žáky, práci s učebnicí a zápisy do sešitů dle pokynů vyučujících. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo, aktivita žáků relativně dobrá.

V některých navštívených hodinách byl ne vždy efektivně využíván čas na jednotlivé aktivity, i když učivo bylo interpretováno věcně správně, příklady funkční, verbální projevy žáků kontrolovány a dle potřeby opravovány.

Při zkoušení žáků byli vyučující objektivní, adekvátně klasifikovali a svůj verdikt odůvodňovali. Hodnocení mělo pozitivní charakter. Analýza chyb byla prováděna bezprostředně po ukončení každého ústního projevu daného celku. Zkoušení bylo prováděno ústní formou s ucelenou myšlenkovou strukturou. Z hlavních didaktických zásad byly respektovány zásady přiměřenosti, návaznosti, soustavnosti a trvalosti.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována zejména dohodnutými pravidly jednání, která byla respektována a akceptována stejně jako respektování osobnosti žáka.

Komunikace žáků byla na průměrné úrovni, náměty a myšlenky obsažené v žákovských odpovědích byly rozvíjeny zejména při výkladu nového učiva, při kterém vyučující kladli

otázky k dané problematice. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování byla v jedné hodině vynikající, v ostatních dobrá. Všichni vyučující občanské výchovy měli dobrý přístup k žákům, kázeňské problémy v době inspekční návštěvy nebyly zaznamenány, převládá pozitivní vztah k výuce.

Shrnutím jednotlivých atributů výuky, které jsou součástí celkového hodnocení, je možno konstatovat, že při výuce občanské výchovy je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá, oblast podmínek výuky dobrá, oblast organizace, metod a forem výuky včetně kategorie motivace a hodnocení jako velmi dobrá, v jednom případě jako ještě vyhovující. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako velmi dobrá.

Výuka občanské výchovy je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Dějepis

V šestých a sedmých ročnících je stanovena dotace jedné vyučovací hodiny týdně podle vzdělávacího programu Občanská škola, 8. ročníky podle téhož vzdělávacího programu 2 hodiny týdně, 9. ročníky se učí podle rozvolněných osnov 2 hodiny týdně. Dějepisné a zeměpisné praktikum je volitelným předmětem s časovou dotací 1 hodina týdně. Vzhledem k tomu, že předmětu učí učitelka s úvazkem 18 hodin a učitel s úvazkem 4 hodiny, nedochází při plánování výuky k obsahové duplicitě a kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna.

Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení. Mají zpracovány tematické plány učiva. Oba vyučující mají odbornou a pedagogickou způsobilost, pracuje předmětová komise, která má dva členy. Předsedkyně komise má osvědčení o účasti ve vzdělávacích seminářích. Žáci se vzdělávají v čistém a estetickém prostředí, zařízení tříd odpovídá hygienickým požadavkům. Učební pomůcky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Žáci se poměrně rychle soustředí a orientují na splnění úkolů, dovedou účinně spolupracovat, vedení sešitů je hodnoceno, písemný projev žáků má odpovídající úroveň po stránce obsahové i formální. Vědomosti žáků tvoří ucelený systém, chápou souvislosti.

Školního kola soutěže Mladý historik se zúčastnilo 12 žáků, do okresního kola postoupili dva. V rámci exkurzí navštěvují žáci archiv i muzeum.

Frekvence hodnocení podle klasifikace v žákovských knížkách je přiměřená charakteru předmětu. Při procvičování učiva v obou hospitovaných hodinách žáci prokázali velmi dobrou orientaci ve faktografii, ale zejména v 9. třídě dokázali výstižně charakterizovat osobnostní portrét významných osobností (2. světová válka), funkční bylo zařazení referátů, které prohloubily procvičované učivo. Část hodiny v 8. třídě byla věnována přípravě vlastivědné exkurze do východních Čech (B. Němcová), žáci vhodným způsobem doplňovali učitelův výklad informacemi, které získali z internetu. Učivo bylo prezentováno srozumitelně, žáci látku rozumějí. Tempo hodin se řídilo úspěchy žáků. V závěru hodin byl dostatečný časový prostor k ukončení lekce. Forma písemných záznamů učiva je funkční a přiměřená.

Organizace výuky umožňovala skupinové aktivity, ve výuce byly uplatňovány kooperativní techniky učení, učivo bylo interpretováno věcně správně a v souladu se současným stavem teorie a praxe v dané oblasti.

Vztahy mezi vyučujícími a žáky jsou velmi dobré, žáci vyučujícím důvěřují. Celková atmosféra ve třídách příznivě ovlivňuje vzdělávací proces. Osobnost žáků je respektována. Žáci se dokáží výstižně vyjadřovat. Jejich komunikativní dovednosti jsou rozvíjeny. Projevy nežádoucího chování se nevyskytly.

Výuka dějepisu je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné předměty (matematika, fyzika)

Hospitační pozorování bylo uskutečněno celkem v šesti hodinách matematiky a ve třech hodinách fyziky.

Časová dotace přidělená sledovaným předmětům ředitelem školy souhlasí se schváleným učebním plánem vzdělávacího programu Občanská škola. Tematické plány, které jsou na základě doporučení předmětové komise vydány centrálně, byly porovnány se schválenými učebními osnovami a se zápisy v třídních knihách; žádný významný rozdíl nebyl nalezen.

Mezi volitelnými předměty, které škola svým žákům nabízí, není žádný, který by svou náplní navazoval na matematiku nebo fyziku. V nabídce nepovinných předmětů je však cvičení z matematiky pro 6. a 9. ročník. Pozoruhodný je zájem žáků o zájmové kroužky z matematiky (8 kroužků se 102 žáky), ve škole pracuje také kroužek přírodovědný s 22 žáky.

Proces vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci získávali základní vědomosti a dovednosti v aritmetice, geometrii a algebře a aby dovedli používat základní metody práce, kterých fyzika používá při poznávání fyzikálních objektů a procesů. Konkrétně stanovené výukové cíle v jednotlivých hospitovaných hodinách odpovídaly těmto specifickým cílům standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd a byly v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí.

Podmínky výuky charakterizují následující zjištění:

- a) personální podmínky (ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců) - všechny hodiny matematiky a fyziky jsou vyučovány pedagogicky způsobilými učiteli, jejichž odborná způsobilost odpovídá těmto předmětům.
- b) materiální podmínky - matematice se většinou vyučuje v běžných třídách, jejichž vybavení vyhovuje průměrným didaktickým požadavkům, pro výuku některých částí, pro které má škola počítačové výukové programy, se podle sdělení učitelů někdy využívá zařízení dvou počítačových učeben. Fyzice se vyučuje ve vhodně a účelně zařízené odborné učebně, vybavení školy učebními pomůckami umožňuje provádění žádaných demonstračních i měřicích experimentů. Také některé části učiva fyziky jsou vyučovány v počítačových učebnách. Žáci používají schválené učebnice, další studijní materiály jsou jim dostupné ve školní knihovně a v příručních knihovnách jednotlivých předmětových kabinetů.
- c) psychohygienické podmínky - třídy jsou zařízeny antropometricky vhodným školním nábytkem, jsou čistě vymalovány, dobře osvětlené přirozeným i umělým světlem, subjektivně posouzená výzdoba působí podnětně a esteticky, v některých byly instalovány nové moderní dřevěné podlahy. V učebnách na straně budovy, která přiléhá k jedné z hlavních městských komunikací, působí negativně dopravní hluk. Psychohygienické zásady při tvorbě struktury vyučovacích hodin (tempo výuky, relaxace, návaznost částí hodiny) jsou většinou učitelů přiměřeně dodržovány.

Při organizování výuky si učitelé jsou vědomi, že ve vzdělávacím programu Občanská škola je učivo postupně rozvíjeno. Tomu přizpůsobují výběr, sled a množství informací, vyučovací metody (byla sledována i skupinová výuka) a cíle, jichž mají v průběhu vyučování dosáhnout. Sledují, na co žáci navazují a pro jakou komplexnější vědomost či dovednost si vytvářejí předpoklady. Přitom všichni dodržují zásadu přiměřenosti a zásadu malých postupných kroků. Jako didakticky velmi účinné se jeví používání pracovních sešitů; s jejich zakoupením však podle informačního sdělení učitelů nedali rodiče ve dvou třídách souhlas. Během výuky jsou často efektivně užívány kopie textů (testové otázky, tabulky), další informace žáci aktivně

vyhledávají v matematicko-fyzikálních tabulkách. Netradiční zadávání problémů k řešení v některých hodinách jsou pro žáky dobrou pozitivní motivací.

V jedné z hodin byla sledována dlouhá a málo efektivní oprava kontrolní zkoušky, v jiné věcná nesprávnost během výkladu. Šlo spíše o výjimečné jevy vzniklé nedůsledností v přípravě jedné vyučující, kvalita vyučování však jimi zbytečně utrpěla.

Ve fyzice se často používají demonstrační pomůcky, někdy dokonce didakticky velmi cennou formou doma připraveného žakovského pokusu. Žáci jsou vedeni ke schopnosti aplikovat učivo v praxi.

Každá vyučovací hodina je zahajována aplikací vstupních motivačních metod (např. opakování, procvičování, zkoušení), během výuky jsou pro pozitivní posilování často užívány motivační výzvy, případně znalostní soutěže se zveřejněním pouze kladných výsledků. Při prověřování žakovských znalostí je častěji dáвана přednost písemné formě, byly však sledovány i progresivní formy rychlého orientačního ústního zkoušení. Korekční postupy jsou často provázeny slovním hodnocením, nejednou je z motivačních důvodů třeba jen relativní individuální úspěch zaznamenán do žakovské knížky. Při řešení úkolů z důvodů procvičování učiva je žákům poskytována pomoc, jsou vedeni k sebekontrolě a k sebehodnocení. V jednom případě byla sledována aplikace práce s chybou.

Pravidla jednání jsou zřejmě všem známá, akceptovaná a respektovaná. Komunikativní schopnosti žáků však nejsou rozvíjeny všemi učiteli stejně intenzívně; výsledky v této oblasti jsou tak v jednotlivých třídách a u jednotlivých učitelů dosti nevyrovnané. Předmětová komise by se metodami pro rozvíjení komunikativních schopností žáků měla dlouhodobě zabývat. Komunikace ve směru od učitelů k žákům je na dobré úrovni.

Přes některá záporná zjištění, která však mají charakter spíše výjimek stojících mimo metodické trendy v práci učitelů, je úroveň vzdělávání v matematice a fyzice hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Hospitace se uskutečnily v pěti vyučovacích hodinách a navštíveni byli všichni čtyři vyučující předmětu na druhém stupni základní školy.

Časová dotace předmětu odpovídá schváleným učebním plánům. Ve všech ročnících a třídách s výjimkou 6.C, 7.C, 8.C a 9.C je vyučována tělesná výchova (dále jen TV) s dvouhodinovou týdenní časovou dotací. U výše uvedených tříd 6.C až 9.C jsou vyučovány tři hodiny TV týdně, vzhledem k tomu, že do těchto tříd byli zařazeni převážně žáci, kteří se ve své mimoškolní činnosti zabývají dalšími sportovními aktivitami (především kopanou a házenou).

Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám schváleného vzdělávacího programu. Předmětovou komisí je zpracován rámcový tematický plán společný pro všechny ročníky druhého stupně základní školy. Tento plán vychází z platných učebních osnov, je však málo konkrétní, je spíše formální. Plánování výuky TV vychází převážně z prostorových možností školy.

Pro dívky osmých ročníků je zřízen nepovinný předmět sport a pohybové aktivity (1 vyučovací hodina týdně). Na prvním stupni základní školy pracují kroužky košíkové a kopané, na druhém stupni kroužky odbíjené, florbalu a aerobiku. Žáci druhých a třetích ročníků absolvují povinný plavecký výcvik, pro žáky sedmých tříd jsou každoročně organizovány lyžařské výcvikové kurzy.

Předmět je vyučován učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jeden vyučující není pro

výuku TV aprobován, což však kvalitu výuky nikterak neovlivňuje. Prostorové podmínky jsou dobré, využívány jsou vlastní velká a malá tělocvična, případně školní dvůr s asfaltovým povrchem. V rámci dohody jsou využívány prostory sportovního stadionu TJ Slezan F-M (atletická dráha, sektor pro skok daleký, škvárové fotbalové hřiště) a venkovní areál sousedního SOU TGM Frýdek-Místek s hřišti pro odbíjenou, košíkovou a házenou. Materiální vybavení sportovním nářadím i náčiním je velmi dobré a je průběžně doplňováno. Výukové prostory odpovídají základním psychohygienickým zásadám. Negativem je docházení na sportovní stadion, při němž žáci přecházejí přes velmi frekventovanou silnici a dochází zde i k časovým ztrátám ve výuce.

Struktura sledovaných vyučovacích hodin odpovídala věkovým zvláštnostem, pohlaví žáků a výukovým cílům. Vyučující dbali na bezpečnost a pořadovost, jejich organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Organizace výuky umožňovala úspěšné uplatnění všech žáků, efektivita využití vyučovacího času byla velmi dobrá. Učitelé využívali klasických forem a metod výuky. Motivace žáků byla ve většině pozitivní, stejně jako jejich hodnocení. Žáci sami byli až na výjimky přiměřeně aktivní a projevovali k výuce vesměs pozitivní vztah. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla dobrá, případné nežádoucí chování žáků učitelé zvládli.

Většina sledovaných jevů (plánování a příprava výuky, podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace, interakce a komunikace) má dobrou úroveň.

Kvalitu vzdělávání v tělesné výchově lze na základě hospitační činnosti, prohlídky prostor pro výuku a pohovorů s vyučujícími hodnotit celkově jako dobrou.

Zeměpis

U každého ze čtyř vyučovacích předmětů se uskutečnila jedna hospitační hodina.

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Ve sledovaných hodinách vycházeli vyučující ze společně zpracovaných tematických plánů a časové rozvržení učiva korespondovalo s probíranou látkou. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám schváleného vzdělávacího programu a při plánování nedochází k obsahové duplicitě.

Všichni vyučující splňují odbornou i pedagogickou způsobilost a zeměpis je jejich aprobačním předmětem. Ve škole není zřízena odborná pracovna, výuka probíhá ve kmenových třídách. Učebny odpovídají psychohygienickým zásadám, učebny byly vesměs vkusně vyzdobeny. Učebních pomůcek je dostatek a jsou průběžně doplňovány a modernizovány. Didaktická technika je využívána dle obsahové náplně jednotlivých vyučovacích hodin. Žáci používají většinou učebnice nejnovějších vydání, učitelé mají k dispozici odbornou knihovničku včetně několika videonahrávek.

Struktura hospitovaných vyučovacích hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Ústní projev vyučujících byl srozumitelný a jasný, stejně jako nezbytné organizační pokyny. Výběr a množství informací odpovídal věkovým zvláštnostem žáků, bylo využíváno rozmanitých vyučovacích metod, učivo bylo vhodně aktualizováno a zdůrazňovány byly mezipředmětové vztahy. Žáci aktivně pracovali se školními atlasy a učebnicemi, vhodně byly využívány nástěnné mapy a tabule. Učitelé připravují pro žáky kopírované obrysové mapy, případně další aktuální materiály. Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění a žáci jsou vedeni ke schopnosti aplikovat učivo. Psychohygienické požadavky byly dodržovány a vyučovací čas byl efektivně využit.

Ve většině hodin bylo využíváno vstupních motivačních metod, zkoušení a opakování navazovalo na probírané učivo. Hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně.

V hospitovaných hodinách byly vztahy mezi vyučujícími a žáky vstřícné, žáci sami projevovali o výuku předmětu zájem.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako velmi dobrá, personální podmínky jako výborné. Oblast materiálních a psychohygienických podmínek stejně jako organizace výuky, motivace, hodnocení a komunikace je hodnocena velmi dobře.

Celkově je kvalita vzdělávání v zeměpise hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodopis

Vyučující předložili inspekci tematické plány, které byly zpracovány v souladu s platnými učebními dokumenty, výraznější časové zpoždění vzhledem k rozvržení učiva v plánech nebylo zjištěno. Časové dotace předmětu odpovídá schváleným učebním plánům. Kontrolou dokumentů bylo zjištěno, že při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě a kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna.

Předmět vyučují učitelky s úplnou odbornou i pedagogickou způsobilostí i aprobovaností. Výuka probíhá v kmenových třídách, odborná učebna není zřízena. Materiálně-technické vybavení je na dobré úrovni a dle finančních možností jsou průběžně pořizovány nové učební pomůcky. Odborná knihovnička, kterou mohou využívat i žáci, je dostatečně vybavena včetně několika videonahrávek.

Hospitované hodiny byly vyučujícími dobře připraveny a jejich struktura odpovídala výukovým cílům. Skladba hodin byla klasická, převládalo frontální opakování a výklad s následným zápisem do sešitů. V jedné vyučovací hodině se objevily prvky skupinového vyučování. K zápisům a nákresům byla vhodně využita tabule a pro názornost ukázky dřevin a rostlin. Učitelky se snažily učivo aktualizovat a uvádět příklady z praxe. Učivo bylo interpretováno věcně správně, efektivita využití vyučovacího času byla dobrá. Sami žáci byli ve sledovaných hodinách většinou málo aktivní.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla dobrá a dohodnutá pravidla jsou akceptována. Projevy nežádoucího chování žáků se v hospitovaných hodinách nevyskytovaly.

Většina sledovaných jevů (plánování a příprava výuky, organizace a formy výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace) má dobrou úroveň. Personální, materiální a psychohygienické podmínky pro výuku jsou velmi dobré.

Kvalita vzdělávání v přírodopise je na základě hospitací a poznatků získaných pohovory s učitelkami hodnocena jako dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání je hodnocena, s výjimkou výuky cizích jazyků, přírodopisu a tělesné výchovy, jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola má stanoveny cíle z hlediska dlouhodobého rozvoje, koncepční záměry jsou stanoveny na základě analýzy podmínek školy, koncepce je srozumitelná, vytvořena na základě vyhodnocení prvků, které mají na její činnost značný vliv, přijatá pedagogickým sborem, rodiči i zřizovatelem. Je to zejména :

- a) historie a tradice školy,
- b) využití možností právního subjektu,
- c) nabídka učebních plánů a mimoškolních aktivit, které co nejvíce reagují na zájem žáků, představy rodičů, možností školy, potřeby společnosti,
- d) vhodné umístění budov v centru města - možnost „otevření“ školy i mimo výuku (činnost galerie „Pod sovou“, pořádání vzdělávacích akcí, pronájmy tříd, tělocvičen aj.),
- e) poměrně dobré vybavení školy výpočetní technikou,
- f) snaha nabídnout žákům prostřednictvím rodičů alternativní metody výuky,
- g) vzájemná otevřenost a partnerský vztah na úrovni žák - pedagog - rodič.

Projektování činnosti školy pokládá ředitel za jednu z nejdůležitějších etap řídicí práce. Je si vědom, že cílovým stavem základní školy je poskytnout žákům kvalitní a funkční základy všeobecného vzdělání v rozsahu jejich potřeb, možností, předpokladů a individuálních zvláštností. Prioritou sledované školy je přiměřená jazyková vybavenost žáků, dosažení vyššího stupně gramotnosti v užití výpočetní techniky a umění racionálně zacházet se získanými informacemi.

Plán rozvoje hodnotí předchozí program a aktivity školy, shromažďuje informace o tom, kde se škola nachází a kam směřuje, podněcuje zaměstnance k aktivní účasti na naplňování cílů, zvyšování efektivity práce a racionalizuje požadavky na pedagogický sbor.

Plánování vychází ze současného stavu, dlouhodobé čtyřleté plány jsou každoročně vyhodnocovány a přizpůsobovány realitě. Větší výpovědní hodnotu mají jedno až dvouleté plány, které přesně zobrazují konkrétní představy o cílech, které si organizace vytyčila a které je schopna realizovat. V těchto plánech je možno zohlednit faktory, které nejsou organizací přímo ovlivnitelné - např. finanční příspěvky aj.

Škola má vytyčeny priority v oblasti výchovně vzdělávací, hospodářské, materiální, personální, posléze péče o zaměstnance a vytváření pozitivního image školy.

Z vytvořených skupin priorit vyplývala nutnost vypracování koncepce, která obsahuje prvky, jež jsou vzájemně propojeny. Vznikly plány pro jednotlivé oblasti činnosti školy, které mají své cíle a také jsou v souladu s celkovou koncepcí školy.

Předložený plán činnosti školy pro školní rok 1999/2000 vytyčuje základní cíle v oblasti výchovně vzdělávací práce školy, spolupráce s rodiči, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, BOZP a péče o zdravý rozvoj žáka, ostatních organizačních záležitostí, oblast personální, včetně ekonomické a materiálně-technické. Při plánování je využíváno reálných a akceptovatelných podnětů a připomínek zaměstnanců školy. Základní škola je z hlediska hospodářskoprávní formy příspěvkovou organizací. Plán pro stávající školní rok je zpracován podrobně a promyšleně.

Organizování pracovních porad je možno pokládat za optimální z hlediska četnosti, věcnosti i obsahu, písemné výstupy mají relevantní výpovědní hodnotu.

Pedagogická rada se schází 5x během školního roku, v přípravném týdnu jsou pedagogičtí zaměstnanci seznamováni s plánem školy, organizací výuky a schvalují novelizaci řádu školy.

Pracovní porady jsou organizovány jednou měsíčně, operativní podle potřeby, porady nejužšího pedagogického vedení, tj. ředitele, tří zástupců ředitele a vedoucí školní družiny každý týden.

Vzdělávací program byl schválen předepsaným způsobem.

Základní škola organizuje povinnou školní docházku v 1. až 9. ročníku, v prvních až osmých třídách realizuje vzdělávací program Obecná škola schválený MŠMT ČR pod čj. 24 283/95-26

dne 20. 11. 1995 s účinností od 1. září 1996 jako modelový vzdělávací program pro 1. - 5. ročník základního vzdělávání, v prvním až třetím ročníku je realizován projekt Začít spolu, a vzdělávací program schválený MŠMT ČR dne 18. 3. 1996 pod čj. 27 170/95-26 s účinností od 1. září 1996 jako modelový program pro 6. - 9. ročník základního vzdělávání.

MŠMT ČR schválilo dne 17. března 1997 pod čj. 12 035/97-20 s účinností od 1. září 1997 změnu názvů vzdělávacích programů Obecná škola a Občanská škola na společný název OBECNÁ ŠKOLA, jako vzdělávací program určený pro 1. - 9. ročník. Vlastní obsah dílčích částí vzdělávacího programu pro 1. - 5. ročník a 6. - 9. ročník zůstává nezměněn.

V devátých třídách je vyučováno v návaznosti na předchozí ročníky podle učebního plánu schváleného MŠMT ČR pod čj. 18 730/91-20 s platností od 1. září 1995. Součástí realizovaného učebního plánu jsou tzv. transformační osnovy, které stanovují hodinovou dotaci pro vyučovací předměty v 6. - 9. ročníku. Platnost učebního plánu tímto školním rokem končí.

Ke dni výkonu inspekční činnosti výuka probíhá v 35 třídách s celkovým počtem 836 žáků. Součástí školy je školní jídelna se stanovenou kapacitou výdeje 800 obědů/den a školní družina pro výchovně vzdělávací a rekreační činnost s kapacitou 200 dětí - aktuální stav je 173 žáků v osmi odděleních.

Škola ve vzdělávacím programu mimo povinnou výuku danou učebními osnovami nabízí výuku sedmi povinně volitelných předmětů pro žáky šestých, sedmých, osmých a devátých tříd - Základy účetnictví, Rodinná výchova, Konverzace v anglickém jazyce, Praktika na počítači, Technické kreslení, Praktické práce na počítači a Dějepisně-zeměpisné praktikum. Do učebního plánu školy jsou dále zařazeny předměty prohloubeného výkladu - zvýšení týdenní hodinové pro některé povinné předměty.

Zájmové útvary v kroužcích navštěvuje 31 skupin žáků od prvních do devátých tříd.

Pro dvaadvacet žáků s vývojovými poruchami učení a chování jsou zpracovány individuální plány.

Plánování je systematické, součástí je jasná celková koncepce školy, plány jsou sledovány, analyzovány a hodnoceny, funguje zpětná vazba a realizace odpovídá cílům. Schválené učební plány jsou plněny, nabídka programů a dalších aktivit je dostatečně široká a je v souladu s potřebami žáků a požadavky rodičů - hodnocení této části s převahou pozitiv je velmi dobré.

Organizování

Organizace výchovného a vzdělávacího procesu má stanovena pravidla fungování a umožňuje efektivní řízení školy.

Organizační struktura je obsažena v Organizaci školního roku 1999/2000, je součástí Řádu Základní školy národního umělce Petra Bezruče Frýdek-Místek, T. G. Masaryka 454, vydaného podle ustanovení § 8 odst. 5 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, po projednání a schválení pedagogickou radou dne 26. 8. 1999. Organizační řád obsahuje mj. organizační schéma, které vymezuje jednotlivé funkční pozice.

Z předložené dokumentace je zřejmé adresné delegování kompetencí a souvisejících povinností na jednotlivé pracovníky. Ředitelem školy byli písemně pověřeni vedením předmětových, na prvním stupni metodických, komisí učitelé, jež jsou současně guaranty úrovně výuky jednotlivých předmětů. Metodické sdružení pro projekt Začít spolu není členěno podle ročníků. Další vyučující jsou pak pověřeni správcovstvím učeben, sbírek a kabinetů.

Řád školy, jak výše uvedeno, je zpracován a akceptován zaměstnanci i žáky, mj. deklaruje práva a povinnosti žáků a je vyvěšen v jednotlivých třídách i společných prostorách školní

budovy.

Informační systém školy je dle názoru ředitele účinný, existují v něm zpětné vazby, je zabezpečován týdenními plány, které stanovují úkoly, činnost a metodiku jejich zabezpečení a Pokyny ředitele, jež mají informativní hodnotu sdělení zaměstnancům.

Pracovníci školy i zaměstnanci mají přístup k potřebným informacím. Na poradách na všech úrovních ředitel po konzultaci s poradním týmem v předmětné věci ukládá aktuální nebo mimořádné úkoly se stanovením termínů pro jejich realizaci. Tři výchovní poradci zajišťují informační servis pro rodiče a jeden vyučující byl pověřen funkcí protidrogového preventisty.

Důvěrné informace o žácích a zaměstnancích ve smyslu ustanovení zákona č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech, jsou řádně zabezpečeny před zneužitím.

Informace o žácích jsou zákonným zástupcům poskytovány 4x ročně na třídních schůzkách a informačními zápisy v žákovských knížkách, čímž je dán základní kontakt v interakci škola - rodina. Náměty a připomínky rodičů jsou dle povahy věci a možností školy akceptovány.

Škola vydává 4x ročně školní časopis PODSOVÁK a je předplatitelem 25 titulů periodik. Frýdecko-místeckým občanům, rodičům i dalším příznivcům se k slavnostním příležitostem a výročími prezentuje akademií, ve které účinkují převážně žáci prvního stupně.

Organizace výuky je v souladu s ustanovením § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb.

Z důvodu většího zapojení žáků do chodu školy a s úmyslem dát jim možnost podílet se na tvorbě a organizaci sportovních či kulturních akcí, byl ustanoven Školský parlament, jenž je složen ze zástupců žáků pátých až devátých tříd školy. Je zpracován a schválen plán činnosti pro šk. r. 1999/2000. V dvouměsíčních intervalech jsou uskutečňovány schůzky s ředitelem školy.

Racionální podněty a připomínky pracovníků školy jsou využívány.

Povinná dokumentace školy podle ustanovení § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je řádně vedena. Rovněž je zajišťována její archivace a spravování podle zákonných lhůt pro skartaci dle Věstníku MŠK ČSR, sešit 6 - 7 ze dne 20. 7. 1986.

Kontrolou třídních knih a některých žákovských vysvědčení bylo zjištěno, že vyobrazení štítu na malém státním znaku na kulatém razítku školy není v souladu s vyobrazením podle příl. č. 2 zákona ČNR č. 3/1993 Sb., o státních symbolech České republiky.

Výroční zpráva o činnosti školy ve šk. r. 1998/99, jak vyplývá z ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, byla zaslána Školskému úřadu Frýdek-Místek a obsahovala náležitosti podle § 17e odst. 2 téže právní normy. Ze závěrů výroční zprávy vychází ředitel při dalším plánování činnosti školy.

Spolupráce školy s orgány státní správy, územní samosprávy, Sdružením rodičů a zejména se zřizovatelem, který finančně podporuje realizaci projektu Začít spolu, je ředitelem hodnocena jako velmi dobrá.

Organizační struktura školy je dobře a funkčně stanovena. Informační systém je založen na daných pravidlech, předávání informací je doloženo, informace jsou přístupné, je zpracován program interakce školy a rodičů, výchovní poradci i protidrogový preventista dle informace ředitele pracují kvalitně, informovanost pracovníků školy, rodičů i veřejnosti je na dobré úrovni - sledovanou oblast je možno hodnotit stupněm velmi dobrý.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy uplatňuje demokratický styl řízení s participací spolupracovníků, svou funkci chápe jako koncepční, regulatorní a korekční, neboť je přesvědčen, že tento styl vede

k angažovanosti a identifikaci podřízených zaměstnanců se školou, podněcuje tvůrčí přístupy a vede k vysoké efektivitě práce.

Jak již shora uvedeno, z předložené dokumentace je zřejmé adresné delegování kompetencí a souvisejících povinností na jednotlivé pracovníky.

Operativní řízení je možno hodnotit jako funkční, pružné a účinné, jsou dány podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků.

Z kontroly personální dokumentace vyplývá, že z 50 pedagogických zaměstnanců-učitelů, včetně ředitele školy a tří zástupců, jich 43 splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti dle příl. č. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.

Jeden vyučující, který dokládá jako nejvyšší vzdělání maturitní zkoušku ve SVVŠ, je starší 45 let, ostatní si pak v různých formách studia při zaměstnání doplňují požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost a další učitelé se podle potřeby zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jednak školskou servisní organizací Služba škole Frýdek-Místek, jednak dalšími vzdělávacími agenturami a instituty - např. Státní jazyková škola ve Frýdku-Místku. Jako nedostatek školy z hlediska personálního obsazení je i ředitelem potvrzena částečná neaprobovanost vyučujících cizích jazyků a předmětů výchovného zaměření, především občanské výchovy.

Začínajícím učitelům je zajištěna případná pomoc ředitelem školy jmenovitě určených uvádějících pedagogických zaměstnanců-učitelů.

Vedení školy vytváří podmínky pro stabilizaci pedagogického personálu, osobní iniciativa ve věci profesního růstu zaměstnanců je podporována, pedagogická i další činnost pracovníků je m.j. ohodnocena i osobními příplatky, jež jsou modifikovány zpravidla na začátku školního roku. V době výkonu inspekční činnosti byly osobní příplatky stanoveny v rozpětí 100,- až 1 500,- Kč měsíčně mimo vedení. Čtvrtletně jsou zaměstnancům poskytovány odměny, které dosahují výše až 2 000,- Kč.

Kritéria hodnocení jsou zaměstnancům známa a jimi respektována.

Dle sdělení ředitele školy bylo na závěrečné poradě pedagogického sboru ve šk. r. 1998/1999 provedeno v rámci autoevaluace hodnocení dosažených cílů a obsahů vzdělávání za účelem zajištění vyšší kvality vzdělávání v rámci vzdělávacího programu školy. Tak škola získává zpětnou vazbu o míře úspěšnosti svého vzdělávacího úsilí.

Z přehledu o rozmístění žáků 9. tříd ve školním roce 1998/1999 je zřejmé, že ze 103 vycházejících žáků, jich 77 bylo přijato na studijní obory s maturitou, ostatní pak na tříleté učební obory SOU. V tomto školním roce bylo přijato ke studiu ve víceletém gymnáziu třináct žáků sedmých tříd.

Řízení školy je funkčně strukturováno, kompetence a poradní orgány jsou stanoveny a realizovány. Personální struktura školy v rámci možností maximálně využívá odbornou a pedagogickou způsobilost, metodické a poradní orgány jsou funkční a činné, vše je doloženo dobrými výsledky - celkové hodnocení je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy má vytvořen systém kontroly, výsledky kontrol jsou analyzovány a využívány v další práci.

Je zpracován neveřejný plán hospitací a kontrolní činnosti nejužšího vedení školy.

Z rámcového hospitačního plánu vyplývá, že počet hospitací je závislý na zjištěných skutečnostech. Předpokládané počty jsou stanoveny následovně - ředitel školy si stanovil hranici 10 hodin za školní rok ve výuce a 5 hodin ve školní družině, zástupkyně pro I. stupeň

40 hodin, zástupci pro druhý stupeň po 20 hodinách v průběhu školního roku.

Předložený Záznam o hospitaci obsahuje kapitolu vlastní pozorování, hodnocení navštívené hodiny s příslušným doporučením vyučujícímu a konkretizací pozitiv včetně využití didaktické techniky během sledované vyučovací jednotky a vyjádření učitele k závěrům hospitujícího.

Předsedové předmětových komisí, jak již shora uvedeno, garantují úroveň výuky jednotlivých vyučovacích předmětů.

Dle zkušeností a poznatků ředitele školy hodnocení žáků je pozitivně motivující informací o vlastních schopnostech a vede k rozvoji jejich osobnosti. Klasifikace a hodnocení se řídí právně závaznými předpisy.

Ke zpětné vazbě škola využívá evaluačních nástrojů, jimiž jsou zejména srovnávací testy v paralelních třídách v matematice a jazyce českém, včetně některých předmětů humanitních i přírodovědných.

Další obsáhlou část kontrol tvoří kontrola výchovně vzdělávacího procesu zejména v oblasti vedení úřední dokumentace, kontrola plnění osnov, úpravy a doplňky, návaznost učiva, kontinuita mezi ročníky, kontrola provádění vycházek, exkurzí, laboratorních prací, praktických činností, čtvrtletních písemných prací z matematiky a jazyka českého, kontrola práce třídních učitelů, výchovných poradců, provádění ambulantní péče, kontrola časových tematických plánů, konání dozorů a nástupu do hodin.

Hospodářská kontrola je dána pravidelnými ekonomickými rozbory, roční účetní závěrkou a pravidelnými inventurami podle závazných norem platných v oblasti účetnictví.

System a plán kontrol je stanoven, taktéž kompetence kontrolní činnosti, kontroly vycházejí z analýz, opatření jsou sledována a vyhodnocována, kritéria hodnocení a hodnotící nástroje zpracovány. Pracovníci znají kritéria hodnocení, ta jsou využita k motivaci i pravidelné kontrole jejich úspěšnosti - hodnocení s převahou pozitiv je velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy ve sledovaných oblastech probíhá podle zásad školského managementu. Ředitel plní úkoly jak v oblasti výchovné a vzdělávací, tak i personální a ekonomické. Vytváří a udržuje vhodné klima, komunikaci a motivuje pedagogické pracovníky i ostatní zaměstnance. Byl zaveden funkční systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, náležitá pozornost je věnována spolupráci školy s rodiči a Sdružením rodičů. Má systematický a komplexní přístup k práci se zaměstnanci s využitím jejich potenciálu. Je si vědom i následné priority své činnosti, tj. mimo odpovědnosti za kvalitu výchovně vzdělávací práce jím vedené školy vyplývají pro něho i povinnosti statutárního orgánu vůči podřízeným zaměstnancům a vnější prezentaci školy.

Základní prioritní činnosti jsou funkční, pravidla jsou stanovena, známa a plněna.

Celkové hodnocení sledovaných ukazatelů v oblasti řízení školy je velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Realizace projektu „Začít spolu“

Učitelky 1. stupně této školy se řadu let zapojují do ověřování progresivních pedagogických metod a nových vzdělávacích programů. Od školního roku 1993-1994 se zde ověřovaly metody charakteristické pro vzdělávací program Obecná škola - dramatická výchova, projektové vyučování atd. Učitelky iniciovaly a vedly metodicky zaměřený Klub Obecné školy. Od školního roku 1997-1998 se přihlášily k realizaci ověřování výukového projektu „Začít spolu“, který byl vyhlášen organizací Open Society Fund Praha. Tento program je charakteristický svým jednoznačným zaměřením na individuální potřeby dítěte, na posílení kooperativního a aktivního učení a sebehodnocení. Významnou roli sehrává rovněž spolupráce rodiny a školy. V současné době je do projektu zapojeno 8 tříd - tři třídy 1. ročníku, dvě třídy 2. ročníku a tři třídy 3. ročníku. Učitelky těchto tříd mají většinou dlouholeté pedagogické zkušenosti, soustavně pracují na svém sebevzdělávání a věnují se své práci s maximálním nasazením. Svou vlastní invencí aktivizují pro netradiční pojetí výuky nejen děti, ale i rodiče a své kolegy. Poznatky z odborných seminářů i své praktické zkušenosti předávají v rámci okresních metodických orgánů i ostatním učitelům. Reakce rodičovské veřejnosti na přístup školy k dětem je výrazně pozitivní. Rodiče se podílejí na přípravě a realizaci výukových projektů, organizaci mimoškolních akcí, materiální pomoci i asistenční službě ve vyučování. Vysoce hodnotí obětavou práci učitelek, jejich citlivý přístup k dětem a zájem dětí o školní práci. Inspekční návštěva vyučování ve dvou třídách 3. ročníku potvrdila úspěšnost naplňování hlavních záměrů projektu. Žáci se spontánně zapojovali do činností, aktivně si osvojovali nové poznatky, velmi dobře spolupracovali v pracovních skupinách. Pozoruhodná byla úroveň komunikace s dospělými, prezentace vlastních názorů, respektování ostatních spolužáků. Přes zdánlivě příliš liberální školní atmosféru - volba činností, funkce v pracovní skupině, pohyb po třídě, individuální pracovní tempo apod., vyučující důsledně dbají na plnění požadavků učebních osnov a soustavně prověřují posun v žákovských znalostech a dovednostech. Současná fáze ověřování projektu „Začít spolu“ se jeví po všech stránkách jako přínosná. Vedení školy spolu s třídními učitelkami vytváří optimální podmínky pro jeho úspěšnou realizaci.

Školní družina

Školní družina (ŠD) realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Činnost ŠD je organizována podle příslušných ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

Ke dni výkonu inspekční činnosti navštěvuje družinu celkem 173 žáků prvního stupně, kteří jsou rozděleni do osmi oddělení. Za jejich bezpečnost a organizaci výchovy mimo vyučování odpovídá osm odborně a pedagogicky způsobilých vychovatelek.

Předložený Řád školní družiny, vydaný ředitelem školy, specifikuje organizaci činnosti tohoto školského zařízení. Součástí řádu ŠD je Plán práce školní družiny na školní rok 1999/2000, který je dodržován a plněn. Kroužky mohou navštěvovat i žáci, kteří nejsou přihlášení k docházce do družiny.

Povinná dokumentace ŠD podle ustanovení § 9 odst. 1 cit. vyhlášky je řádně vedena.

Poplatek byl zřizovatelem stanoven ve výši 70,- Kč měsíčně.

Školní jídelna

Školní stravování se řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

Sledovaná školní jídelna (ŠJ) jako zařízení školského stravování je podle ustanovení § 39 odst. 3 zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších zákonů, zřízena jako součást základní školy.

Ke dni výkonu inspekční činnosti bylo přihlášeno ke stravování celkem 628 žáků a 159 dospělých strážníků, z toho 95 cizích - občanů města.

Z předloženého inspekčního záznamu vystaveného OHS Frýdek-Místek dne 19. listopadu 1998 je zřejmé, že provozní a osobní hygiena ve ŠJ je na dobré úrovni a z provedených kontrolních zjištění pro ŠJ nevyplývají žádná následná opatření.

Pedagogický dozor nad žáky po dobu vydávání obědů je zajištěn.

Vybavení školy výpočetní technikou

Škola má dvě počítačové učebny:

- a) první z nich sestává z 8 žakovských pracovišť s počítači Apple Macintosh spojenými v síti, připojených na Internet, v čele je velká „demonstrační“ obrazovka, k dispozici je společná laserová tiskárna. Učebna se používá pro první seznámení s výpočetní technikou (žáci 1. stupně), pro aplikace některých výukových programů (matematika, fyzika, zeměpis, cizí jazyky) nebo pro činnost zájmových kroužků v době mimo vyučování. Podle sdělení učitelů žáci rádi pracují s výukovými programy (rychlá, spolehlivá a „spravedlivá“ zpětná vazba).
- b) ve druhé je instalováno 11 žakovských pracovišť (+ pracoviště učitele) vybavených PC, spojených v síti a připojených na internet. Toto vybavení umožňuje ve většině skupin žádnou formu práce systémem 1 žák - 1 počítač.

Přestože má škola mezi plánovanými prioritami další modernizaci svého počítačového vybavení, hodnotí inspekce současný stav jako velmi dobrý.

Srovnávací testy

Škola se v tomto školním roce zúčastnila standardizace testů z matematiky, českého jazyka, přírodopisu, chemie, fyziky a všeobecného přehledu. Získala tak možnost (nespolehlivou) porovnat znalosti svých žáků s vrstevníky z jiných škol.

Srovnávací prověrky zadává vedení školy ve všech třídách ročníku v každém druhém roce studia. Text čtvrtletních prací z matematiky a jazyka českého je ve stejné verzi zadáván právě z důvodu srovnatelnosti v jednom dni ve všech třídách celého ročníku. Opravu pak pro nestrannost hodnocení provádějí učitelé, kteří v příslušné třídě matematice, resp. češtině nevyučují.

- Škola je členem Asociace školních sportovních klubů, žáci se účastní většiny soutěží pořádaných touto organizací v rámci okrsku a v případě postupu i okresních a regionálních kol.
- Žáci v oblasti sportovních aktivit reprezentují školu na veřejnosti především ve sportovních hrách a lehké atletice. V letošním školním roce dosáhli nejlepších výsledků v halové kopané a házené, kde družstva chlapců zvítězila v okresním kole a v regionálním kole obsadilo družstvo házené třetí a družstvo kopané páté místo. Starší dívky získaly druhé místo v okresním kole poháru rozhlasu v lehké atletice.

- Každoročně je pořádáno školní kolo biologické olympiády, které se zúčastňuje kolem 20 žáků, z nichž dva nejlepší řešitelé postupují do okresního kola.
- Vybraní žáci školy se zúčastňují okresních kol zeměpisné olympiády. V celostátní zeměpisné soutěži Eurorébus si v loňském školním roce někteří žáci vybojovali účast i v televizním semifinále.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Frýdek-Místek o znovuzařazení do sítě škol, čj. škol. 300/99-Rud, s účinností od 1. 9. 1999
- Zřizovací listina školy na dobu neurčitou vydaná Městským úřadem Frýdek-Místek dne 14. 12. 1993
- Seznam součástí školy
- Doklad o užívacím právu k objektu
- Posudek orgánu hygienické služby ze dne 8. 11. 1995 - souhlas s využitím objektu pro provoz školy
- Posudek stavebního úřadu k užívání objektu ze dne 4. 12. 1995, čj. SÚ/5018/95-Br/Glő
- Personální zabezpečení provozu
- Jmenovací dekret ředitele školy
- Výkaz škol V3-01 o základní škole ze dne 4. 10. 1999
- Výstupní protokol o zápisu vstupních údajů z výkazu škol V17-01 O společném stravování dětí a mládeže za zařízení Školní jídelna ZŠ, Frýdek-Místek, T. G. Masaryka 454
- Žádost o poskytnutí finančních prostředků na pomůcky na integrované žáky ve šk. r. 1999/2000
- Plán modernizace v období 1999/2000
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999
- Výroční zpráva o hospodaření za rok 1999
- Celoroční plán práce na školní rok 1999/2000
- Plán činnosti školní družiny
- Třídní knihy a třídní výkazy
- Individuální výukové plány
- Kniha úrazů
- Záznamy o šetření stížností
- Rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky
- Protokoly o komisionálních zkouškách v ZŠ
- Personální dokumentace
- Hospodářská dokumentace
- Plán pedagogických rad ve školním roce 1999/2000
- Vnitřní řád školy

- Vnitřní řád školní družiny
- Kritéria pro přiznání osobních příplatků pedagogických pracovníků jako nenárokové složky platu ve školním roce 1999/2000
- Kritéria pro přiznání mimořádných odměn pedagogickým pracovníkům jako nenárokových složek platů ve školním roce 1999/2000
- Náplň práce výchovného poradce
- Plán práce VP na šk. r. 1999/2000
- Celoroční plán zdravotníka školy
- Plán protidrogové prevence
- Plán vzdělávání ped. prac. v oblasti výpočetní techniky, pravidelných vzdělávacích akcí, studium v jazykové škole a studium na vysoké škole
- Povinně volitelné předměty 1999/2000
- Zájmové útvary 1999/2000
- Záznam o hospitaci

ZÁVĚR

Základní škola národního umělce Petra Bezruče Frýdek-Místek, T. G. Masaryka 454, je v oblasti kvality vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá, stejně tak je možno hodnotit i oblast řízení. Vedení školy zavedlo funkční systém dalšího vzdělávání pedagogických zaměstnanců, postupuje efektivně při motivaci pracovníků, kvalitně plní koncepční záměry, věnuje pozornost spolupráci školy s rodiči, dobrou úroveň má i kontrolní činnost.

Finanční prostředky přidělované škole ze státního rozpočtu prostřednictvím Školského úřadu Frýdek-Místek jsou využívány efektivně a umožňují plnění realizovaných vzdělávacích programů školy.

Celkově je škola v inspekci sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá.

Pozitiva:

- Nabídka zájmových kroužků je široce využívána.
- Některé části učiva matematiky a fyziky jsou vyučovány v dobře zařízených počítačových učebnách.
- Zavádění progresivních vyučovacích metod a realizace projektu Začít spolu na 1. stupni
- Pozitivní hodnocení školy rodiči žáků - analýza vyhodnocení dotazníků pro rodiče

Negativa:

- V některých učebnách působí velmi negativně dopravní hluk z jedné z hlavních městských komunikací.
- Někteří rodiče nesouhlasili se zakoupením pracovních sešitů, ačkoliv je jejich užívání didakticky velmi účinné.

- Vysoký počet nekvalifikovaných učitelů cizích jazyků do značné míry ovlivňuje úroveň vzdělávání v těchto předmětech

Doporučení:

- Předmětová komise matematiky a fyziky by se měla dlouhodobě zabývat užitím metod pro rozvíjení komunikativních schopností žáků.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Mareš
Členové týmu	Mgr. Marie Židková
	Mgr. Jiří Komín
	Mgr. Ing. Petr Bujok
	Mgr. Jiří Šrubař

Ve Frýdku-Místku dne 26. června 2000

Přílohy: - Dotazník pro rodiče
- Vyhodnocení dotazníku pro rodiče

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. červen 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Zbyněk Šostý

.....
..

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Frýdek-Místek, Komenského 447, 738 02 Frýdek-Místek	2000-07-14	142 173/00-11140
Zřizovatel : Městský úřad, Těšínská 1147, 738 01 Frýdek-Místek	2000-07-11	142 170/00-11140

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány.